

SZÓSZÉK – ÍRASZTALA – SZERTARTÁSOK

Koppándi Botond Péter

MenjeteK el! – Útravaló beszéd teológusoknak¹

Textus

„MenjeteK el! Íme elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé!” (Lk 10,3)

„ViseljeteK gondot tehát magatokra és az egész nyájra!” (ApCsel 20,28)

Kedves Testvéreim!

Októbertől június végéig ebben a templomban minden vasárnap megismétlődik az a jelenet, amelyben fehérbe és feketébe öltözött nyalka fiúk és szép lányok sorfalat állnak a templom folyosóján, a szolgálatvégző lelkész mögött peckes léptekkel elfoglalják a számukra kijelölt különleges helyet, majd körbenéznek: Úristen, hol vagyok, kik néznek velem ott szemben farkasszemet? Az avatatlan kíváncsiszkodók tágra nyílt szemmel szokták ilyenkor kérdezni, hogy kik ezek a fiatalok –, mire a gyülekezet bennfentes tagjai megnyugtatólag és némi büszkeséggel hangjukban mondják: ők a teológusaink, a jövő unitárius lelkészei.

Testvéreim, az 1990-es évek elején én is ott ültem közöttetek, valahol a hátsó padban, és amikor az ünneplőbe öltözött fiatalok vonultak be, akkor Toldival, sóvárogva így sóhajtottam fel: „Hej, ha én is köztetek mehetnék!” Aztán 1992-től megtapasztalhattam, hogy milyen felemelő, ugyanakkor felelősségteljes érzés úgy bevonulni, hogy körülöttem a belvárosi gyülekezet, és a papi székben Erdő

¹ Elhangzott Kolozsváron, 2013. június 29-én, az unitárius teológiai hallgatók évzáró istentiszteletén.

János, Szabó Árpád vagy Szabó Dezső bácsi szigorú tekintete kéri számon tőled: látszik-e rajtad, hogy jézusi tanítvány, azaz unitárius teológushallgató vagy?

Attól tartok, hogy amíg ezt mondom, egyszer csak feláll a padok közül Jézus, és azt mondja: Elég legyen a beszédből! Tanítványom vagy te is, és mindannyian tanítványaim vagytok. Nektek mondom: *„Menjetek el! Ímé elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé!”* És közben reménykedem, hogy lágyabb hangon hozzát teszi a páli szavakat: *„Viseljétek gondot tehát magatokra és az egész nyájra!”*

Jézus ezt nem először teszi. Két évezreddel ezelőtt azt mondta Máténak, a mindenki által megvetett vámszedőnek, hogy *Kövess engem!* Azt mondta Simonnak, akit Péternek, kősziklának nevezett el, hogy *„Evezz a mélyre!”* És azt mondta Jakabnak és Jánosnak, a Zebedeus fiainak, hogy ezentúl a „mennydörgés fiainak” neveztetnek, és hogy tanítványai lesznek. És szólt Taddeusnak, Júdásnak, Filepnek, a 12-nek, de szólt talán 72-nek, vagy még annál is többnek, és három év alatt megismertette velük Isten országát, tanította őket, megmutatta, hogyan kell gyógyítani, hogyan kell meglátni az emberben a felebarátot, Isten gyermekét.

Aztán, amikor mindenki úgy gondolta, hogy ez így marad a világ végezetéig, elég szigorú hangon azt mondta nekik: *Menjetek! Ímé elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé!* És Máté szerint azt is mondta, hogy *„az aratnivaló sok, a munkás kevés. Kérjétek hát az aratás urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába”.* És olyan szépen mondta: *„Menjetek Izráel házának elveszett juhaihoz. Menjetek el, és hirdessétek: elközelített a mennyek országa!”* És azt is, hogy *„Gyógyítsatok meg betegeket, támasszátok fel halottakat, tisztítsátok meg leprásokat, üzzetek ki ördögöket.”* És Lukács szerint is azt mondta, hogy *„az aratnivaló sok, a munkás kevés.”* És azt is, hogy: *„Gyógyítsátok az ott lévő betegeket, és mondjátok nekik: Elközelített az Isten országa.”*

De mondott furcsaságokat is: *„Ha pedig bementek egy városba, és nem fogadnak be titeket, menjetek ki annak az utcáira, és mondjátok ezt: Leverjük még a port is, amely városotokból lábunkra tapadt, de tudjátok meg, hogy közel jött az Isten országa. Mondom nektek: Sodomának elviselhetőbb sorsa lesz azon a napon, mint annak a városnak.”*

De azt is mondta: *„Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el, és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem.”*

És így zárta: *Menjetek! Ímé elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé!*

Jézus mindezeket akkor mondta, amikor a háromévi együttlét után, az egyszerű tanítványok már apostolokká nemesedtek. Az *apostolosz* szó küldöttet, követet jelent, és a szóban benne foglaltatik az is, hogy olyan emberek, akik küldetésükben küldőjük személyét képviselik. Isten küldő szava, majd a Jézussal el-

töltött tanítványi évek tapasztalata teszi őket apostolokká, és feladatuk az evangélium, az örömhír továbbadása. Jézus azt mondja nekik, hogy küldetésük során Isten békességét viszik ugyan magukkal – lesznek, akik befogadják őket, és lesznek, akik nem, és azzal biztatja őket, hogy ugyanazt a megbízatást kapják, amit Jézus is kapott az Atyától: „*Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el, és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem.*”

Testvérek, azóta az elhívás és az elküldés kéz a kézben járnak, és a történet évről évre megismétlődik. Székelyföldön, de az Aranyos mentén vagy a Székelykő alatt is imádságos csendben időnként megszólít az Úr egy-egy sokra hivatott, jólelkű emberpalántát: Kelj fel, és menj Kolozsvárra! A Nyikó mentén vagy Háromszéken is akad olykor egy-egy halkszavú, szelíd tekintetű lelkészünk, akinek személyén keresztül mintha Jézus szólna egy-egy jóreménységű fiatalhoz: Kövess engem! Vagy az Ifjúsági Egyletben tapasztalja meg sok fiatal, hogy a közösségépítésben közvetetten szól az Úr: veletek vagyok! És kollégiumainkban, a JZSUK-ban vagy a Berde Mózsában mindig akad egy-egy lánglelkű tanár, akinek lelkesedése, szellemisége és lelkesége megérint egy-egy diákot, aki azt mondja: Ilyen szeretnék lenni! Nekem Kolozsvárra kell mennem, a Teológiára!

És Kolozsvár átformálja az embereket! Az elején úgy érzik, hogy bárányokként érkeznek farkasok közé, de az itt töltött 4+2 év apostollá teszi a tanítványként érkezőket. Micsoda hatások érik őket! – Minden reggel imádsággal kezdik a napot, és a reggeli áhítatok rutinja fehérre mossa a lelküket! A közösségi élet áldásaiból naponta részesülnek, önképzőkörön és bibliaórákon pallérozzák elméjüket, és élvezik Kolozsvár kulturális áldásait. Tanulnak hébert, görögöt, latint, művészettörténetet és zenét. És „furcsaságokat” is: pojmenikát, katekétikát, liturgikát és homiletikát. Tanáraiktól megtanulhatják azokat a hittani tételeket, amelyekkel kikövezhetik az unitárius ösvényt. Megtanulhatják azt, hogy az unitárius egyháztörténet is az élet tanítómestere, és hogy az isteni gondviselés kell az egyház megmaradásához: Megismerik a bibliai világ misztériumait és a Mester és tanítványi viszony lényegét. Tanulnak empátiát, szeretetet, odafigyelést, kedvességet, a lelkésszé formálódás lényegét, és állandóan hallhatják, hogy Csajágaröcsöge, de minden kicsiny erdélyi falu jövője áll vagy bukik azon, hogy hogyan prédikálnak, és hogy mennyire „pásztoralis” a lelki viszonyulásuk. Így, – ahogy mondani szoktuk – „6 év alatt magukra szedik mindazt, amiből egy egész életen át fognak élni”.

Aztán ebből a védett, szinte idillikusnak mondott állapotból magunkhoz térít egy hang: *Menjete el! Íme, elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé!* Ma különösen három ember hallja ezt meglehetősen élesen: Hogyan??? Furcsa ez a Jézus! Bárányoknak nevez minket? Még jó, hogy nem birkáknak! Farkasok közé

küld? Ő, aki mindenkiben, még a legelvetemültebbekben is meglátta a jót, farkasoknak nevezi az embereket??? *Lupus homini lupus est?* Ember embernek farkasa???

Igen! Jézus megteheti! Hiszen – a Biblia írja – : ő a Jó Pásztor! Ő az, aki „Izrael házának elveszett juhaihoz” küldetett. Ő az, aki a 99-et otthagya megkeresi az elveszett 1-gyet is! Ő az a pásztor, aki összegyűjti az övéit! Ő az, aki báránylelkületet vár el az övéitől, aki tudja, hogy ebbe a farkaslelkű világba szelídlelkű, báránytermészetű jó emberekként érdemes élni és dolgozni!

És ő az, aki azt akarja, hogy mi, a tanítványok legyünk jó pásztorok, azok, akik gondot viselnek önmagukra és az egész nyájra!

És azért mondja mindezt, mert tudja, hogy 6 év után a teológus elmondhatja magáról, hogy azért mer vállalkozni a lelkészségre, mert érzi, hogy „*az Úr Lelke van rajtam, mert felkent engem!*” és tudja, hogy az a dolga, amit a Mt 25, 35–36 így ír le: „*Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.*”

Hogy farkasok közé kell menni? – Relatív! Hozzáállás kérdése! Amikor Mózes 12 embert küldött Kánaán kikémlelésére, hogy megnézzék milyen föld az, akkor 10 azt mondta, hogy lehetetlen elfoglalni, mert erős nép lakja, de Káleb és Józsué azt mondta: tejjel-mézzel folyó föld az, elfoglalhatjuk, mert meg tudunk birkózni vele. Mint a történetben: *Milyen emberek laknak a vidéken? – Hát ahonnan jöttél, ott milyenek laknak? Rosszak, irigyek, stb. – Itt is / Jók, igazak, kedvesek, stb. Itt is.* Vagy ahogy Babilstól tanultuk: „*Akinek szép a lelkében az ének, /az hallja a mások énekét is szépnek.*”, stb.

Kedves végzős hallgatók! Halljátok a küldő szót: Menjete! Tanítványi éveitek végéhez érve menjete! Apostolokká lettetek, akik elhívást kaptak, tanításban részesültek, és most küldetést kell teljesíteniük. Ennek a farkaslelkületű világnak szüksége van rátok! Szükség van az evangéliumra, a jó szóra, a simogatásra, a beleézésre, a lángralobbantó szónoklatokra. Az Anyaszentegyháznak szüksége van rátok, vár a tömbmagyarság, vár a szórvány. Nem lesz könnyű, de fölverteztetek magatokat hittel, tudással, megfelelő lelkiséggel és jófajta unitárius szellemisséggel. A „*menjete!*” mellett halljátok meg a páli figyelmeztetést is: „*Viseljete gondot önmagatokra és az egész nyájra!*” Tudom, hogy hivatásokat lelkiismeretesen fogjátok teljesíteni, ezért a felhívás első részét hangsúlyozom: viseljete gondot magatokra! Öngondoskodás, önpásztorlás, self care! Nagyon fontos! Ha ép és egészséges a lelked, ép és egészséges lesz a családod; ha egészséges lelkű a családod, akkor egészséges lelkű lesz a gyülekezeted!

Ezt soha ne feledjétek! Ahogy Walt Whitman mondta: *There is no place on this earth worth of your soul!* – *Nincs a világon egy hely, amely felérne a lelkeddel!*

Akár azt is gondolhatnátok, hogy mostmár befejezem, de nem teszem. Nem, mert a jézusi és a páli szavak mindannyiunknak szólnak. Keresztény unitáriusok vagyunk, tanítványok, akiket a magunk módján elhívott az Úr. Elhívott, aztán elküldött a nagyvilágba: tegyetek tanítványokká minden népeket! Sok az éhező, szomjúhozó, mezítelen, beteg, jövevény. Ha csak egyet is a „legkisebb atyámfiat” közül megetetünk, felruházunk, befogadunk stb. akkor betöltjük hivatásunkat! Tanítványok vagyunk, és apostolokká lehetünk! Soha nem lehet tudni, hogy holnap/holnapután ki fog közülünk ott, a középső soron bevonulni!

„Menjetek! Ímé, elküldelek, mint bárányokat a farkasok közé! (...)„Viseljétek gondot önmagatokra és az egész nyájra!” Ámen.